

✓ CUPRINS

03

Introducere
Felix Marcu

04

Terminologia latină privind granița romană
Felix Marcu

11

Frontiere între Dacia și Moesia Inferior. Despre așa-numitul „drum roman prin Moldova de Jos”
Ovidiu Țentea

14

Castrul și termele de la Voinești
[comuna Lerești, județul Argeș]
Constantin C. Petolescu, Florian Matei-Popescu,
Ion Dumitrescu

20

Frontiera Daciei Porolissensis între castrele de la Tihău și Cășeu [Samum]
Felix Marcu, George Cupcea, Mátyás Bajusz,
Horațiu Cocîș, Ioniță Petiș, Radu Iustinian Zăgreanu

25

Ridicări topografice și analize geostatistice aplicate pe frontiera nordică a Daciei Porolissensis
Horațiu Cocîș, Radu Iustinian Zăgreanu

30

Turnul roman de la Ciceu-Corabia - „Poniță”
[jud. Bistrița-Năsăud]
Corneliu Gaiu, Radu Zăgreanu

34

Evidența numismatică de pe frontiera Daciei
Cristian Găzdac

INTRODUCERE

Dragi cititori, ne face plăcere să vă punem la dispoziție al doilea număr al buletinului Limes, o revistă semestrială care ne pune la curent cu ultimele noutăți din domeniul frontierelor romane de pe teritoriul României. Se face o trecere în revistă a terminologiei utilizate în studiile dedicate granițelor romane, apoi se pot vedea ultimele rezultate ale cercetărilor făcute pe limes-ul de Nord, cea mai spectaculoasă porțiune de frontieră din Dacia, dar și din zona de Sud-Est a Daciei, cel mai controversat sector de limes din România. În încheiere se pot afla informații interesante în legătură cu economia soldaților romani de pe limes-ul dacic și cu tipul de monedă folosit. Le mulțumim tuturor celor care au contribuit la realizarea numărului actual al buletinului și invităm și alți specialiști care se ocupă cu această problemă să dezvolte subiecte în viitoarele numere ale revistei.

Majoritatea informațiilor de mai jos sunt inedite, deși avem de-a face cu o publicație destinată mai ales celor care nu sunt specialiști în istorie militară romană, fiind rezultatele cercetărilor foarte recente, fapt ce face din această revistă una valoroasă și

din punct de vedere științific. În prima jumătate a anului 2017, au avut loc mai multe întâlniri la nivel internațional (cea mai importantă la Budapesta, în ianuarie) pentru a se finaliza un Studiu Tematic comun, cuprinzând date despre toate Frontierele Imperiului Roman, la care au participat și reprezentanții țării noastre. Studiul a fost înaintat și acceptat la întâlnirea UNESCO, care a avut loc în 05.07.2017 la Cracovia [Polonia]. Este un pas extrem de important și o condiție în procesul depunerii dosarelor de nominalizare a frontierelor Imperiului Roman din țările europene care nu au făcut, încă, acest lucru [Olanda, Germania, Austria, Slovacia, Ungaria, Croația, Serbia, Bulgaria și România]. Membrii Comisiei Naționale Limes, de sub egida Ministerului Culturii și Identității Naționale, au discutat și aprobat toate aceste demersuri, făcând propuneri pentru următoarele acțiuni.

Muzeele responsabile cu derularea programului național LIMES, de realizare a documentației pentru înscrierea porțiunilor românești de graniță romană pe listele UNESCO, în special Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei, Muzeul Național

de Istorie a României și Muzeul Național al Carpaților Răsăriteni, au continuat colaborarea cu restul Muzeelor, Institutelor, Universităților din țară și cu Institutul Național al Patrimoniului. Mulțumim pe această cale tuturor specialiștilor implicați. Este un efort comun intens, în special pentru că avem cele mai multe situri și elemente arheologice care formează granița romană din Europa. Contrabalansând, suntem deficitari în ce privește studiarea granițelor din România, deși se fac eforturi, intermitente, de 150 de ani.

Pentru continua protejare și administrare a siturilor este necesar și un efort instituțional, implicarea autorităților locale și județene, alături de Direcțiile pentru Cultură, fiind esențială.

Felix Marcu

*Directorul Muzeului Național
de Istorie a Transilvaniei /
Președintele Comisiei Limes România*